

رئیس - راجع بقسم بعد عرض میکنم ولی آن قسمتش که راجع بانتخابات بود گمان میکنم اشتباه شده است چون انتخاب از شعبات دو قسم است

یک ترتیبش این است که هر شعبه از بین خود چند نفری را انتخاب میکنند یک ترتیب دیگرش را در ماده بیست و دوم نظام نامه تذکر داده است و آن این است که هر شعبه از تمام مجلس یعنی از اشخاصی که در مجلس هستند تمام ۱۱۶ نفر را در نظر میگیرند از بین آنها عده را انتخاب می کنند این ترتیب بعینه مثل این است که در خود مجلس انتخاب بشود

ماده ۲۲ قرائت میشود مطلب معلوم خواهد شد

ماده ۲۲ شرح ذیل قرائت شد

ماده بیست و دویم بر حسب خواهش یک نفر از نمایندگان در موقع رجوع لایحه با طرح قانونی بشعبات مجلس می تواند قرار دهد که تعیین اعضای کمیسیون یا در خود مجلس و یا در شعبات بترتیب انتخاب جمعی موافق اکثریت که در ماده ۲ ذکر شده بعمل آید

در صورتیکه تعیین اعضاء کمیسیون بطریق انتخاب جمعی نسبت راجع شود باید هر شعبه علیحده آراء خود را استخراج نموده و مجموع آراء در شعبه اول تعداد شده بر رئیس مجلس اظهار او و بمجلس اعلام نماید

رئیس آقای عماد السلطنه (اجازه)

عماد السلطنه - قصد بنده همان توضیحی بود که آقای رئیس فرمودند و بعد هم خواستم پیشنهاد کنم که انتخاب سایر کمیسیونها چون لوابی از طرف دولت آمده و باید این لوابی زودتر بگذرد و در مجلس هم مشکلات خانم پیدا کند چنانچه تا کنون تجربه شده است که بگذردی طول می کشد پیشنهاد میکنم سایر انتخابات از شعبات بطور جمعی بشود فقط انتخاب کمیسیون فقط چون از مجلس شده است و سه نفر هم حائز اکثریت شده اند مقرر فرمایند آن کمیسیون را امشب بعد از تنفس از خود مجلس انتخاب نمایند و راجع بانتخاب سایر کمیسیون ها بنده پیشنهاد می کنم که از شعبات انتخاب شود

رئیس اگر پیشنهادی می کنید باید کتبی باشد

مسئله قسم هم بعد از تنفس عنوان می شود بالفعل یک اعتبارنامه هست قرائت می شود رای میگیریم بعد تنفس داده می شود

(آقای مشیر اعظم احضار و راپورت شعبه سوم را راجع به انتخاب آقای تقی زاده از طهران بشرح آتی قرائت شد)

شعبه سوم بدوسیة انتخابات طهران و توابع رسیدگی نموده تفصیل شروع و خوانده

انتخابات از قراری است که در جلسات سابق بعرض مقدس مجلس رسانده از کلیه آراء مأخوذه طهران و توابع آقای تقی زاده با ۴۵۰۸ رای جاز اکثریت شده انجمن مرکزی طهران صحت انتخابات را تصدیق و اعتبار نامه صادر نموده و شعبه سوم هم پس از رسیدگی کامل بدوسیة و صورت مجلس صحت نمایندگی آقای تقی زاده را تصدیق و تصویب مینماید

رئیس - باید رای گرفته شود آقایانی که وکالت آقای تقی زاده را تصویب می کنند قیام فرمایند

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

سؤال آقای رهنما هم مینماید برای آخر جلسه

در این موقع (پنج ساعت و نیم از شب گذشته)

جلسه برای تنفس تعطیل و دیگر تشکیل نگردید

رئیس مجلس شورای ملی

هو تهن الملك

جلسه ۱۶

صورت مشروح مجلس

لیله یکشنبه ۱۵ ثور

۱۳۰۳ مطابق ۲۹ رمضان

۱۳۴۲

(مجلس چهار ساعت از شب گذشته به ریاست آقای مؤتمن - الملك تشکیل گردید)

(صورت جلسه لیله سه شنبه هم نوررا آقای آقامیرزا شهاب الدین قرائت نمودند)

رئیس - نسبت بصورت مجلس ایرادی ندارید؟

(گفته شد خیر)

رئیس - هر چند که در جلسه هلنی دستوری برای امشب معین نشده بود ولی چون موضوع قسم از امور بدوی مجلس است و چنانچه در چند شب قبل با آقایان تذکر داده شد دستور امشب بدو موضوع قسم و بعد بودجه مجلس دربار اعتبارنامه هائی که حاضر است ...

(بعضی از نمایندگان - صحیح است)

رئیس - بترتیب سابق شروع میشود از هیئت رئیسه بعد سایر آقایان

(در این موقع آقای رئیس در محل نطق حاضر و بشرح ذیل قسم یاد نمودند)

بسم الله الرحمن الرحيم

من که در ذیل امضاء می نمایم خداوند را بشهادت می طلبم و به قرآن مجید قسم یاد می کنم مادام که حقوق مجلس و مجلسیان مطابق قانون اساسی محفوظ و معجزی است تکالیفی را که بمن رجوع شده است مهما امکان با کمال راستی و درستی و جدوجهد انجام داده و نسبت با علی حضرت شاهنشاه

متبوع عادل مقنن خود صدیق و راستگو باشیم و با اساس سلطنت و حقوق ملت خیانت ننمایم و هیچ منظوری نداشته باشم جز فواید و مصالح دولت و ملت ایران

سپس آقایان مفصله الاسامی ذیل یک - یک قسم یاد نمودند:

مدرس - سهام السلطان - معظم السلطان ضیاء الادب - اقبال الممالک - دست غیب - کازرونی - ارباب کیخسرو - حائری زاده - آقا شیخ جلال - امین الشریعه - آقا سید محی الدین - شیخ الاسلام - حاج میرزا عبید الوهاب - غلامحسین میرزا - حاج آقا اسمعیل آقا مصطفی - آقامیرزا سید حسن - خان زعیم شیخ رئیس یزدی

رئیس - بقیه آقایان در جلسات بعد قسم یاد خواهند کرد - جلسه را چند دقیقه تعطیل می کنیم ، دستور بعد از تنفس اول بودجه مجلس است دیگر بقیه اعتبارنامه ها در ضمن انتخاب نه نفر از اعضاء کمیسیون فقط

(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - بودجه مجلس شورای ملی بابت سال سی و چهارم میل مطرح است و طبع و بین آقایان توزیع شد

مذاکرات راجع بکلیات است

نسبت بکلیات نظری نیست؟

عماد السلطان - بنده یک سؤالی دارم

رئیس - بفرمائید

عماد السلطنه - راجع به مطبوعه مجلس بنده می خواستم از آقای مغیرا از آقای ارباب کیخسرو سؤال کنم که عایدات سال گذشته اش را توضیح بدهند چقدر بوده ارباب کیخسرو - بطوری که در ضمن بودجه سال گذشته اینجا عرض شد و یک اعتباری گرفته شد برای تهیه اسباب البته بعد از رسیدن اسباب یک تفاوت کلی خواهد داشت عیالاً راجع به سه گذشته در حدود اسبابهای موجوده و با آنکه قاعدتاً مطابق راپورت سوم رئیس گل مالیه بایستی مطبوعات دولت باین مطبوعه رجوع شود و غالباً نشده بود معهداً در سه گذشته جمع و خرجش از این قرار بوده است کلیه از موقعی که ما مطبوعه را در اینجا دائر کرده ایم (از سه تخاقوی نیل) در واقع سه ماشین قدیمی داشته است که از وقتی ما آوردیم غالباً گرفتار تعمیرات بوده ایم در سه تخاقوی نیل عایدات آن هفت هزار و نهصد و هجده تومان و پنجقران و نوزده شاهی بوده است و مخارج و حقوق آن موضوع شده است بمبلغ پنج هزار و چهارصد و شش تومان و نه قران و دو بیست دینار و در آن سه دوهزار و پانصد و یازده تومان و شش قران دوازده هزار و سیصد و شصت و هفت تومان و یکصد دینار و مخارج شش هزار و هشتصد و شانزده تومان و نه قران و دو بیست دینار موضوع شده است فاضل عایداتش بوده و هفتصد و پنجاه دینار فاضل عایداتش بوده است پنجهزار و پانصد و پنجاه تومان و نهصد دینار در سه گذشته عایدات آن بوده است بیست و چهار هزار و چهارصد و پنجاه و هفت

تومان و نه قران و سیصد و پنجاه دینار خرج موضوع شده است دوازده هزار و سیصد و چهار تومان و هشتصد دینار عایدات خالص شده دوازده هزار و یکصد و پنجاه سه تومان و هشت قران و یازده شاهی نسبت با سبب های حاضره البته آن اسبابهایی که تهیه نده است وقتی برسد تفاوت کلی خواهد داشت و تمام مطبوعات دولتی و کارهای خارجی که با رجوع بشود از عهد به رجوع خواهد آمد

رئیس - آقای سردار معظم خراسانی (اجازه)

سردار معظم - بنده در باب مطبوعه بیانی دارم ولی تصور می کنم موقعش در ضمن شور در کلیات نباشد وقتی که ماده راجع به مطبوعه نعت شور آمد البته عرض خواهم کرد ولی چیزی که در بودجه مجلس بنده ندیده ام و نهایت ضرورت و اهمیت را دارد و سابقه هم در مجلس چهارم دارد انتشار و طبع روزنامه و صورت مشروح مجلس است در این مملکت البته مطبوعات ما از نقطه نظر نداشتن سمت لازمه یا بواسطه تراکم سایر اخبار از هر نقطه نظری که بخوایم داخل مطاب شویم می بینم نطق و اظهار عقاید نمایندگان بطور جامع در این مملکت منتشر نمی شود و حتی چنانکه در مورد ماده راجع بمطبوعه هم عرض خواهم کرد مطبوعه مجلس فقط و فقط ممکن است از نقطه نظر احتیاجاً مجلس ازوم پیدا کند و مکلف نیست غیر از احتیاجات مجلس چیزی را قبول کند پس وقتی که این عقیده و این نظر معزز شد آنوقت بعقیده بنده باید در بودجه مجلس پیش بینی شده باشد که لا اقل چهل و هشت ساعت یا سه روز بعد از جلسات مجلس صورت مشروح مجلس که حاوی و حاکی نطق نمایندگان باشد در مملکت منتشر شود زیرا که هر یک از آقایان نمایندگان حق دارند این تقاضا را بکنند و همچنین موکلین ولایات آنها هم حق دارند این تقاضا را بکنند که مسبوق بشوند از عقاید نمایندگان خودشان که در مجلس اظهار می کنند و چون تا بحال در ادوار گذشته این مقصود مشروح آقایان و کلا و موکلین آنها تأمین نشده و بیگانه وسیله که ممکن است آنرا تأمین نماید بودجه مجلس است لهذا من خیال می کنم که مجلس باید تصویب کند مخارجی را که برای طبع صورتهای مشروح مجلس لازم است چون مخارج انتشار طبع صورت مجلس لازم است در بودجه مجلس پیش بینی شود و اگر پیش بینی نشود بودجه مجلس ناقص خواهد ماند

رئیس - قبل از تنفس عرض کردم که در موقع مذاکره بودجه آقایان باید بترتیب تشریف ببرند بیرون و رای بدهند به بقیه اعضاء کمیسیون فقط چون فراموش شد اینست که حالا تذکر می دهم در موقعی که آقایان مشغول شور هستند آقایان از طرف دست راست تشریف ببرند برای رای دادن

رئیس - پیشنهادی است از طرف شاهزاده نصرت الدوله رسیده است قرائت می شود .

(باین مضمون قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم که ماده دوم بودجه بکمسیون ارجاع شود تا تکلیف طبق صورت مشروح جلسه تعیین گردد و مخارج لازمه برای آن پیش بینی بشود .

رئیس - آقای تدین (اجازه)

تدین - بنده اساساً با طبع نطق مشروح آقایان نمایندگان موافقم ولی مخالفتم با این پیشنهاد آقای نصرت الدوله که موجب استرداد يك قسمت از بودجه مجلس است برای اینکه يك ملازمه نیست ممکن است همانطور که پیشنهاد کردند و آقای سردار معظم هم فرمودند این موضوع رایك موضوع خاصی قرارداد اگر چه جزء بودجه مجلس است ولی بعد بعنوان ماده واحده یا ماده الحاقیه می توانند پیشنهاد کنند در صورتی که مجلس تصویب کند اداره مباشرت پیشنهاد می کند بکمسیون و کمسیون هم بعد از اینکه تصویب کرد در وقت مجلس می کند و هم تصویب می کنند و آن پیشنهادی که بنده و دو نفر از آقایان امضا کردیم موافق با نظامنامه است برای اینکه قسمت دوم ماده ۱۲۷ اینطور میگوید .

بودجه مجلس راهساله مباشرین معین کرده بکمسیون محاسبات می دهند و کمسیون پس از مذاقه و رسیدگی برای تصویب آنرا در مجلس علنی به عرض می رسانند .

خرج طبع نطق نمایندگان چون متعلق بمجلس است طبعاً جزء بودجه مجلس است بنابراین مطابق این ماده مباشرین باید يك مبلغ کافی پیش بینی کنند برای طبع و به کمسیون محاسبات رجوع نمایند بعد از آن که کمسیون تصویب کرد رایرت آنرا به مجلس بدهند و مجلس هم اگر صلاح و مقتضی دانست البته تصویب خواهد کرد بنابراین بنده مخالف هستم اگر آقایان موافق باشند و این پیشنهاد را قبول فرمایند که تویقی در بودجه مجلس حاصل نشود بهتر است .

این بودجه را تصویب می کنیم آنوقت همانطوریکه عرض کردم کمسیون و اداره مباشرت يك مبلغ معینی را در نظر میگیرند و بعد بعضی مجلس می رسانند ممکن است به عنوان ماده الحاقیه یا ماده واحد باشد مخبر - عرض میشود علی ای حال چون امشب وقت گذشته است و این بودجه امشب تمام نمیشود بنده سمت مخبری پیشنهاد شاهزاده را قبول می کنم که بر گردد بکمسیون تا جلسه دیگر این قسمت را هم حاضر و مجلس تقدیم می کنم که تمام بشود .

رئیس - آقای نصرت الدوله (اجازه)

نصرت الدوله - اگر نقطه نظر مخبر صحیح است و ایشان حق قبول کردن پیشنهاد بنده را دارند بنده عرضی ندارم والا عرایض خودم را عرض کنم

رئیس - بفرمائید بعد رأی میگیریم

نصرت الدوله - مخالف محترم من در اصل مطلب با بنده موافق بودند فقط در رویه رسیدن باین مقصود مخالفت کردند چه با آقای سردار معظم چه با بنده

همینطور که اظهار کردند بنده ندانم باینکه در اصل مطلب اختلافی نیست طرزى که در این موقع این قضیه راحل کنم چیست ؟

زیرا بواسطه این پیشنهاد من تأخیری در تصویب بودجه مجلس نمی شود برای اینکه امشب این بودجه مسلماً تمام شورش و مذاکره در کلیاتش تمام نخواهد شد و علت بزرگ آنهم این است که اشخاص که طرفدار این عقیده هستند بقدری در این باب مدافعه خواهند کرد که ناچار امشب وقت خاتمه دادن بآن نرسد و اگر پیشنهاد من قبول شود در جلسه آتی بکمسیون محاسبات بدون هیچ اشکالی میتواند همین مادرا مجدداً برگرداند مخصوصاً خاطر آقای تدین را متذکر می کنم بیک قضیه که آقای کازرونی بآن اشاره فرمودند آقای کاررونی فرمودند این مطلب در هیئت رئیسه مورد دقت شده ولی يك محظوراتی پیش آمده و برای رفع کردن آن محظورات قرار شده است جلسه دیگری هم بشود تا در آن جلسه اتخاذ تصمیمی بشود

آقایانیکه در دوره چهارم تشریف داشتند و نماینده مجلس بودند اطلاع دارند که در آن دوره قریب یکسال ونیم این مسئله مطرح بود و اگر در مجلس مطرح نبود در خارج مجلس مطرح بود و همانطوریکه آقای رئیس فرمودند در هیئت رئیسه مکرر محل توجه واقع شد چرا وجهی شد که نتیجه حاصل نشد در خاطر ندارم ولی برای اینکه مجدداً گرفتار همچو اشکالی نشویم گمان می کنم آقایانی که باین اصل و این عقیده موافقت و معتقدند که باید يك همچو مؤسسه در مجلس باشد باما موافقت فرمایند که در این موقع یعنی در موقع گذشتن بودجه مجلس که علقه مندی خاصی (برای اینکه بودجه مملکتی زودتر بگذرد) بآن هست این مسئله مهم فیصله یابد شاید در این موقع محظوراتی هم که آقای کازرونی بآن اشاره فرمودند خیلی کمتر باشد

رئیس - رأی میگیریم پیشنهاد شاهزاده نصرت الدوله .

فرمایند .

آقایانیکه تصویب میکنند قیام (عده قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد .

در خود ماده دوم آقایان مذاکرات را کافی میدانند ؟

(جمعی گفتند - کافی است . بعضی اظهار نمودند - کافی نیست)

رئیس - رأی میگیریم بکفایت مذاکرات آقایانیکه مذاکرات را در ماده دوم ضمیمه کافی میدانند قیام نمودند (اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - معلوم میشود کافی است رأی میگیریم بماده دوم

حائری زاده - بنده تقاضای تجزیه کردم که به جزء جزئیش رأی گرفته شود .

رئیس - توضیح بدهید .

حائری زاده - این ماده دوم تقریباً پنج فقره است یکی راجع به مخارج جشن مشروطیت که امسال موضوع ندارد یکی مال تعمیرات ساختمان یکی هم مال مصارف تاسیس شعبه تلگرافخانه .

باین مخارج بنده مخالفم و يك خرج زائدی میدانم

اگر برای تجلیلات مجلس شورای ملی اتومبیل خریداری بکنند که آقایان و کلاه زودتر حاضر بشوند خیلی بهتر است تلگراف است و با بعضی از این فقرات موافقم و گمان می کنم حق تقاضای تجزیه هم داشته باشم از این جهت استدعا کردم تجزیه شود که راجع بتلگراف خانه وقتی رأی گرفته می شود بنده رأی ندهم چون راجع به تلگراف خانه بنده مخالف هستم .

رئیس - گمان نمی کنم اینجا حق تقاضای تجزیه داشته باشید اگر وجهی را زیاری میدانید باید آنها را از جمع کل موضوع و مابقی را پیشنهاد کنید تازه وقتی که رأی بگیرییم اگر آقایان موافق باشند و رأی بدهند باین رایی که الان دادند متناقض خواهد بود .

حائری زاده - بنده فرمایش حضرتعالی را ملتفت نشدم .

چطور مناقض است ؟

رئیس - ماده دوم ضمیمه چهل هزار یکصد تومان است الان تصویب کردید ماده دوم قانون هم راجع به همین مبلغ چهل هزار و یکصد تومان است

حائری زاده - اگر مناقض است بنده عرضی ندارم

رئیس - رأی میگیریم به ماده ۲ قانون آقایانی که این ماده را تصویب می کنند قیام فرمایند .

(غالب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد .

بقیه مذاکرات میماند برای جلسه بعد برای شرفیابی حضور و الاحضرت بترتیب سابق باید بشود نفر باستقراع معین شود (آقای معظم السلطان استقراع نموده آقایان مفصله ذیل بحکم قرعه معین شدند)

آقایان : بنان السلطان - حاج میرزا اسدالله خان - مصدق السلطنه - ملک التجار حاج هزالمالك - آقا میرزا سید احمد بهبهانی

رئیس - جلسه آتی هم روز پنجشنبه سوم شوال دوساعت ونیم بفریب مانده آقای تدین (اجازه)

تدین - بنده مخالفم باینکه وقت جلسه عصر باشد برای اینکه روزها رفته رفته گرم می شود و بلاوه عصر اگر شد منتهی شب میشود و اسباب زحمت است برای مستخدمین هم تولید زحمت میکند بنابراین بنده عقیده دارم صبح جلسه باشد نهایت قبل از ظهر آقایان زودتر تشریف بیاورند و تا يك یا دوساعت بعد از ظهر خانه پیدا کند .

رئیس - آقای سردار معظم مخالفند با صبح

سردار معظم خراسانی - بلی

رئیس - بفرمائید .

سردار معظم - البته آقایان نمایندگان محترم تصدیق میفرمایند که ما از نقطه نظر سردی و گرمی هوا اینجا نیامده ایم اولاً هوا بقدری که آقای تدین فرمودند گرم نیست که مانع از کار کردن باشد صبح کار کردن يك عیب بزرگی در این محکمت دارد که معترض ظهر است ما امتحان کرده ایم صبح دیر حاضر می شویم آقایان

بالاخره یکساعت بظهر مانده جلسه تشکیل می شود بلکه اغلب اوقات سه ربع قبل از ظهر جلسه منعقد می شود هنوز نه موقع عمل نرسیده است آقایان میفرمایند از صبح تا دوساعت بعد از ظهر کار می کنیم ولی در ادوار سابق تجربه شده بمجرد اینکه توپ زهر خالی شد نمایندگان محترم برای صرف ناهار باید تشریف ببرند بنابراین اینوقت برای کار کردن ما کم است ما حصار زیاد داریم بار مسولیت ما خیلی سنگین است و ماحق نداریم از وقت خودمان در کار کردن طرفه برویم

بعقیده بنده عصر باید مجلس شود برای اینکه منتهی شب می شود کار مجلس ناتمام ماند و تا سه چهار ساعت از شب گذشته کار کنیم در تمام دنیا هم این اصل را اتخاذ کرده اند عصرها مجلس در آنجاها منعقد است ما نباید برای سردی و گرمی و تاریکی و روشنائی اوقات مجلس را تغییر بدهیم و بالاخره بگوئیم صبح خواهیم آمد آنهم اسماً دوساعت بظهر خواهد بود ولی رسماً یکساعت هم برای کار کردن ما کم است و از طرف دیگر هم بنده اگر پیشنهاد رد شود یا قبول شود اهمیت نمیدهم ولی وظیفه خود میدانم توجه آقایان نمایندگان محترم را باین مسئله جلب کنم که تمام وقت ما باید صرف کار های مجلس شود .

(جمعی از نمایندگان مذاکرات کافی است)

رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای تدین ایشان پیشنهاد کرده اند جلسه صبح باشد .

رأی میگیریم برای صبح آقایانیکه تصویب می کنند قیام فرمایند اکثر نمایندگان قیام نمودند

رئیس - تصویب شد .

صبح که تشریف میاورید سه ساعت بظهر تشریف بیارید

بعضی از نمایندگان - چهار ساعت قبل از ظهر

بعضی دیگر - سه ساعت قبل از ظهر

سردار معظم خراسانی - چهار ساعت دیر است پنج ساعت قبل از ظهر

رئیس - رأی میگیریم بچهار ساعت قبل از ظهر

آقایانیکه تصویب می کنند قیام فرمایند .

اغلب قیام نمودند

رئیس - تصویب شد .

آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده در قبال فرمایشات آقای سردار معظم که میفرمایند حاضر هستیم شب کار کنیم روز کار کنیم صبح کار کنیم عصر کار کنیم عرض می کنم آقایان برای شعبه بیابند و کلا از ولایات آمده اند و تمام وقت خودشانرا بتفریح میگذرانند آنوقت در مجلس شروع میکنند باین بیانات بنده عرض می کنم باید عمل کرده الفاظ تجویل داد يك شعبه نشده است که تمام افرادش حاضر باشند سؤال کنید در شعبه سوم چهار اعتبار نامه مانده است و ایشان حاضر نمی شوند در شعبه و هکذا سایر شعبات .

چیزیکه مقدم بر همه امور مجلس است گذراندن اعتبارنامه و کلاه است که و کلاه حاضر شوند برای کمسیونها ولی این مسئله بکلی فراموش شده این است که استدعا میکنم آقایان برای شعبات تشریف بیاورند تا بقیه اعتبارنامهها زودتر بگذرد

سردار معظم - اجازه میفرمائید

رئیس - حالا موقع این مذاکرات نیست .

سردار معظم - اظهارات آقا سید یعقوب راجع به من بود و تمام بر خلاف حقیقت است

آقا سید یعقوب - همین حقیقت است (قریب بیست نفر از نمایندگان از صندلی های خود حرکت کرده و جمعی از آنها خارج شدند)

رئیس - دستور را نشنیده تشریف میبرید .

(عده که خارج نشده بودند مراجعت نموده بصندلیهای خود جلوس نمودند

روزنامه رسمی کشور

رئیس - موضوع مذاکرات روز پنجشنبه سوم شوال اولاً اجرای مراسم تحلیف از طرف آقایانی که هنوز قسم یاد ننموده اند .

ثانیاً بقیه مذاکرات در بودجه مجلس . بعد از آن مذاکره در باره اعتبارنامههایی که حاضر است

مجلس هفت ساعت از شب گذشته ختم شد

رئیس مجلس شورای ملی مؤتمن الملك

جلسه ۱۷

صورت مشروح مجلس سوم پنجشنبه نوزدهم برج ثور ۱۳۰۳ مطابق سوم شوال المکرم سنه ۱۳۴۳

(مجلس تقریباً سه ساعت قبل از ظهر بریاست آقای مؤتمن الملك تشکیل گردید)

(صورت مجلس لیله یکشنبه پانزدهم ثور را آقای آقا میرزا شهاب الدین قرائت نمودند)

رئیس - صورت مجلس ایرادی دارد یاخیر؟

(بعضی گفتند - خیر)

رئیس - چنانچه تذکره داده شد امروز بقیه آقایانیکه قسم نخورده اند قسم یاد خواهند کرد ولی فعلاً راجع بکمسیون نقطه مطالبی هست که باید عرض شود نه نقره از بقیه اعضا پناه بود انتخاب شوند انتخابات بعمل آمده است ولی اکثریت حاصل نشده است عده حضار صد و دو نفر بوده آقایانیکه انتخاب شده اند آقای سهام السلطان با رأی ۵۱ رأی آقای نصرت الدوله ۵۱ رأی آقای همداد السلطنه ۴۴ رأی : آقای سردار فاخر ۴۲ رأی آقای سلیمان میرزا ۴۰ رأی : آقای حاج سیدالمعتقین ۳۶ رأی : آقای حاج هزالمالك ۳۵ رأی : آقای ارباب کیخسرو ۳۳ رأی : حالا که مشغول مراسم تحلیف میشریم انتخابات مجدداً شروع میشود این - دن دفعه دیگر آخرین انتخابات است چون دفعه سوم است و اکثریت نسبی کافی خواهد بود .

مدرس - اگر اجازه میفرمائید انتخابات باشد بعد از تنفس .

رئیس - بعد از تنفس مشکل است چون کار نداریم مگر اینکه بهمان ترتیب سابق در مجلس مذاکراتی نشود و مشغول انتخابات بشویم .

مدرس - صحیح است عیبی ندارد آنهم ظاهر مخالفی ندارد .

رئیس - چون آن دفعه ایراد کردید حالا اگر ایرادی ندارید بماند برای بعد از تنفس .

آقای تدین (اجازه)

تدین - بنده میخواستم تذکر بدهم